

сподіватись, що реалізація передбаченого вплине на розвиток міжнародних річкових перевезень, збалансованості транспортної політики України, глобалізації товарообігу та економіки в цілому.

Список використаних джерел

1. Внутрішній водний транспорт України: проблеми і перспективи розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://provse.te.ua/2016/06/vnutrishnij-vodnyj-transport-ukrajinyproblemy-i-perspektyvy-rozvytku/>
2. Про внутрішній водний транспорт: проект Закону України № 2475а. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230
3. Про внутрішній водний транспорт: проект Закону України № 2475а-3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62046
4. Державне підприємство «Адміністрація річкових портів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.arport.com.ua/index.php/pro-nas>

Ключові слова: річковий порт, транспорт, перевезення, законопроект, оновлення.

Науковий керівник: к.ю.н., с. н.с., доцент Аверочкіна Т. В.

Гриневич Марина Юріївна

студентка 1-го курсу магістратури судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

КОНЦЕСІЯ В МОРСЬКИХ ПОРТАХ

Практичний досвід господарювання морських портів показує, що серед багатьох джерел фінансування, модернізації та оновлення об'єктів портової інфраструктури, концесія є найбільш привабливим інструментом залучення коштів.

Світовий досвід управління морегосподарським комплексом, зокрема країн ЄС, висвітлювався в роботах вітчизняних учених, а саме: О. Котлубаєм проаналізовано сучасні економічні відносини морегосподарського комплексу світу; міжнародний досвід реформування морських торговельних портів, у т. ч. в окремих країнах ЄС, розглянуто в працях В. Жихаревої; цілі передачі майна в концесію у європейських морських портах були проаналізовані в роботі О. Власової. Значно ширше досвід управління морськими портами у Європі характеризувався у наукових працях іноземних учених, зокрема Т. Нотебума, Г. Хараламбідеса, Ж.-П. Родріга та ін [1, с. 94].

Концесія передбачає реалізацію суспільно значимих проектів, при цьому приватне управління предметом концесії є строковим (від 3 до 50 років). За такої форми державно-приватного співробітництва інвестор, вкладаючи кошти в предмет концесійного договору, окрім сплати концесійних платежів до державного бюджету, після спливу строків дії договору повертає вже реалізований проект до державного відання [2, с. 113].

Нещодавно Верховна Рада України схвалила законопроект, що передбачає можливість застосування концесії в будь-якій сфері господарської діяльності та запроваджує прозору процедуру прийняття рішення про вибір концесіонера. У найбільш загальному плані концесія — це тимчасові відносини, стадії розвитку яких можна визначити наступним чином:

- підготовка пропозицій про здійснення державно-приватного партнерства у формі концесії;
- прийняття рішення про доцільність або недоцільність здійснення концесії;
- концесіодавець організує та проводить конкурс, який проходить у чотири етапи: 1) попередній відбір претендентів; 2) подання конкурсних пропозицій учасниками; 3) оцінка конкурсних пропозицій і вибір переможця; 4) переговори з переможцем.
- укладається договір концесії, який має містити істотні умови (сторони концесійного договору; об'єкт концесії (склад і вартість майна або технічні і фінансові умови створення об'єкта концесії та період його експлуатації); порядок та умови набуття чинності концесійним договором; предмет концесійного договору, включаючи вид, обсяг та опис робіт та/або суспільно значимих послуг, які здійснюються / надаються відповідно до такого договору; права та обов'язки сторін, що визначаються, зокрема, з урахуванням розподілу ризиків між сторонами і т.д.)

Проектом Закону, зокрема, передбачено: можливість застосування концесії у будь-якій сфері господарської діяльності як на загальнодержавному так і на місцевому рівнях; прозора процедура ініціювання та прийняття рішення щодо концесії та вибору концесіонера; можливість заміни неефективного приватного партнера; створення сприятливих умов для залучення банківського фінансування і т.д [3].

Відповідно до законопроекту, в межах концесії концесіонеру надаються права на створення об'єкта концесії, управління об'єктом концесії, а також на надання суспільно значущих послуг. Наприклад, розвиток інфраструктури морських портів на умовах концесії. Йому також передається переважна частина операційного ризику, включаючи ризик попиту та ризик пропозиції.

Якщо говорити про практичний досвід, то на сьогоднішній день у Міністерстві інфраструктури України оголошено офіційний запуск

пілотних проектів концесії у морських портах «Ольвія» та «Херсон». Це дасть змогу залучити приватні інвестиції для модернізації, переобладнання та збільшення потужностей по перевалці ДП «ХМТП» та залучення коштів для будівництва нового терміналу та причалів на території ДП «СК «Ольвія», забезпечить розвиток суміжної інфраструктури (залізнична станція, електромережі, автодороги) та підвищить економічну активність у регіоні.

Отже, як показує досвід багатьох країн, одним із ефективних шляхів успішного функціонування морських портів є своєчасне оновлення портової інфраструктури. Концесія – це ефективний інструмент оновлення портової інфраструктури, адже за умови вдалого вибору формули розрахунків концесійних платежів, держава отримує значні надходження до бюджету, що не може не вплинути на зростання економічного потенціалу країни [4, с. 61]. Перспективними напрямками подальших досліджень є вироблення механізмів залучення органів місцевого самоврядування та регіональних адміністрацій до управління вітчизняними морськими портами та розробка науково-методичних рекомендацій щодо критеріїв відбору потенційних концесіонерів державних компаній.

Список використаних джерел

1. Шемаєв В. В. Когнітивний підхід до управління розвитком транспортної інфраструктури України в контексті економічної безпеки держави. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/27-1-2017/23.pdf>
2. Бондар Н.М. Розвиток транспортної інфраструктури України на засадах державо-приватного партнерства : [монографія] / Н.М. Бондар. – К.: НТУ, 2014. – 336 с.
3. Проект Закону про концесії . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу – http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63630
4. Пріоритети державної морської політики у сфері функціонування та розвитку морегосподарського комплексу України: аналіз. доп. / О.В. Собкевич [та ін.]. – К. : НІСД, 2016. – 72 с. – (Сер. «Економіка», вип. 24).

Ключові слова: концесія, договір, порт, власність, законопроект.

Науковий керівник: к.ю.н., с. н.с., доцент Аверочкина Т. В.